

PATVIRTINTA

Klaipėdos r. Priekulės vaikų lopšelio-darželio
direktoriaus 2020 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. I1-44

MAITINIMO ORGANIZAVIMO IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMAS VYKdančiose grupėse TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tvarkos aprašas yra parengtas vadovaujantis Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2013-01-31 sprendimu Nr. T11-5 ir 2019-02-28 sprendimo Nr. T11-43 redakcija „Vaikų maitinimo organizavimo Klaipėdos rajono savivaldybės mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programa, tvarkos aprašas“ nuostatomis ir reglamentuoja vaikų, lankančių Klaipėdos r. Priekulės vaikų lopšelio – darželio (Derceklių ir Drevernos skyriuose) (toliau – Lopšelis-darželis) priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo grupėse maitinimą įstaigos darbo metu.

2. Vaikų, maitinimas organizuojamas įstaigoje nustatyta tvarka, vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais maitinimo organizavimą, maisto produktų tiekimą, maisto tvarkymą, patalpų ir įrangos priežiūrą, sveikatos bei saugos reikalavimus.

3. Šio Tvarkos aprašo tikslas – nustatyti vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, maitinimo organizavimo dalyvių funkcijas ir sudaryti sąlygas šių vaikų sveikatai palankiai mitybai.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **ikimokyklinio ugdymo įstaiga** – vaikų lopšelis-darželis, vaikų darželis, veikiantis kaip juridinis asmuo;

4.2. **šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68⁰ C temperatūroje;

4.3. **pritaikytas maitinimas** – maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtų vaiko individualių maistinių medžiagų ir energijos poreikių patenkinimą, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;

4.4. **RVASVT** – Rizikos veiksnių analizė ir svarbieji valdymo taškai;

4.5. **Valgiaraštis** – patiekiamų vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

II. SKYRIUS MAITINIMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

5. Lopšelio-darželio vadovas organizuoja vaikų maitinimą taip, kad būtų sudarytos sąlygos vaikams pavalgyti šilto maisto. Maistas gaminamas atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, tinkamos mitybos principus. Vaikai maitinami grupėse pagal sudarytus valgiaraščius.

6. Už maitinimo organizavimą pagal kompetenciją atsako ugdymo įstaigos steigėjas, Lopšelio-darželio direktorius, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras – visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vyriausioji virėja, grupėse dirbantis personalas.

6.1. Klaipėdos rajono savivaldybės taryba (ugdymo įstaigos steigėjas):

6.1.1. skiria lėšas maitinimo patalpoms (virtuvėms, sandėliams, grupių virtuvėlėms) įrengti ir prižiūrėti, įrangai įsigyti, darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, kitoms išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su vaikų maitinimu;

6.1.2. nustato vaikų dienos maitinimo normą pinigine išraiška, atsižvelgdama į rekomenduojamas paros maistinių medžiagų ir energetines normas;

6.1.3. nustato mokesčio už vaikų maitinimą lengvatas;

6.1.4. nustato darbuotojų pareigybių normatyvą.

6.2. Lopšelio-darželio direktorius:

6.2.1. atsako už maitinimo organizavimą įstaigoje;

6.2.2. nustato vaikų maitinimo organizavimo ugdymo įstaigoje tvarką;

6.2.3. atsako už RVASVT sistemos įdiegimą ir jos vykdymo kontrolę;

6.2.4. tvirtina perspektyvinį ir dienos valgiaraštį–reikalavimą.

6.2.5. tvirtina maisto apskaitos tvarką įstaigoje;

6.2.6. atsako už maisto paramos programų vykdymą ir apskaitą.

6.3. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas:

6.3.1. sudaro perspektyvinius valgiaraščius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių vaikams, raštiškai suderina su ugdymo įstaigos vadovais ir kitomis institucijomis teisės aktuose nustatyta tvarka;

6.3.2. sudaro dienos valgiaraščius–reikalavimus ikimokyklinio ugdymo įstaigose;

6.3.3. sudaro valgiaraščius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių vaikams, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas;

6.3.4. pateikia (ar sudaro) perspektyviniuose valgiaraščiuose nurodytų patiekalų receptūras ir gamybos technologinius aprašymus;

6.3.5. atsako už Personalo higienos priežiūros programą ugdymo įstaigoje;

6.3.6. pagal kompetenciją teisės aktuose nustatyta tvarka prižiūri, kad vaikų maitinimas atitiktų teisės aktų reikalavimus. Apie nustatytus trūkumus maitinimo organizavime raštu informuoja ugdymo įstaigos vadovą;

6.3.7. konsultuoja maitinimo klausimais įstaigų darbuotojus, vaikų tėvus.

7. Ugdymo įstaigoje maitinimą organizuoja Lopšelis-darželis.

8. Maitinimo paslauga finansuojama savivaldybės biudžeto ir asmenų, gaunančių maitinimą, lėšomis, teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Priešmokyklinio ugdymo programą lankantiems vaikams, kuriems maitinimas skiriamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymu, atlyginimas už maitinimo paslaugas mažinamas Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus nustatoma lėšų produktams vienai dienai įsigyti suma.

10. Jei pritaikyto maitinimo patiekalų Lopšelio-darželio virtuvėje pagaminti nėra galimybių, vaikai, kuriems skirtas pritaikytas maitinimas, gali būti maitinami tą dieną savo iš namų atsineštu maistu. Lopšelis-darželis iš namų atsineštą maistą turi laikyti ir patiekti tinkamos temperatūros.

11. Jei vaiko atstovai pagal įstatymą vaikui įdeda maisto papildomai, įdėtas maistas turi atitikti Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V–964 (2018 m. balandžio 10 d. Nr. V–394 redakcija) „Dėl Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 19 punkto reikalavimus.

12. 1–7 metų amžiaus vaikai maitinami ne rečiau kaip kas 3,5 val. pagal valgiaraščius. Lopšelyje-darželyje, kuriame vaikai ugdomi ne ilgiau kaip 3,5 val., maitinimas gali būti neorganizuojamas.

13. Atsižvelgiant į vaiko buvimo Lopšelyje-darželyje trukmę, vaiko tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai), gali pasirinkti kitokį maitinimų skaičių. Tuomet Lopšelio-darželio direktoriui pateikia raštišką prašymą, kuriame nurodo pasirenkamus maitinimus. Raštišką prašymą galima pateikti 2 kartus per metus: nuo rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 5 d. ir nuo sausio 1 d. iki sausio 5 d.

14. Lopšelio-darželio grupėse dirbantis pedagoginis personalas:

14.1 kiekvieną dieną grupės dienyne veda vaikų lankomumo apskaitą ir užpildo nustatytos formos žiniaraščius, kuriuose nurodo bendrą atvykusių vaikų skaičių ir pasirinktą maitinimų skaičių;

14.2 paskutinę mėnesio darbo dieną mokytojos vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraštį suderina su visuomenės sveikatos priežiūros specialistu;

14.3. suderintą su visuomenės sveikatos priežiūros specialistu ir buhalteriu Vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraštį tvirtina direktorius.

14.4. direktoriaus patvirtinti Vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraščiai perduodami buhalteriiui, kuris per 6 darbo dienas, nuo mėnesio pradžios, apskaičiuoja atlyginimą už vaiko išlaikymą vadovaudamasis Klaipėdos rajono savivaldybės nustatytais atlyginimų dydžiais.

15. Tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai) turi informuoti grupės mokytoją:

15.1. apie vaiko neatvykimą į Lopšelių-darželį – prieš vieną darbo dieną, o vaiko ligos atveju – per vieną dieną nuo vaiko susirgimo pradžios;

15.2. apie vaiko atvykimą į Lopšelių-darželį po ligos arba kitos ugdymo įstaigos nelankymo priežasties – prieš vieną darbo dieną iki 9.00 val. Jeigu tėvai nustatytu laiku neinformuoja ugdymo įstaigos, tuomet, vaikui atvykus į ugdymo įstaigą, nebus patiekti pusryčiai.

16. Maitinimo organizavimas Lopšelių-darželio darbuotojams, psichologui ir visuomenės sveikatos specialistui, teikiantiems paslaugą Lopšelyje-darželyje (toliau bendrai – darbuotojai):

16.1. darbuotojai turi teisę pasirinkti maitinimosi skaičių įstaigoje. Maitinimosi skaičius pasirenkamas mėnesiui į priekį. Valgančiųjų darbuotojų apskaitą veda buhalteris. Darbuotojų valgymų skaičius rašomas pagal tos dienos valgančiųjų skaičių;

16.2. patiekalas, porcijos dydis ir mokestis už maitinimąsi toks pat kaip ir darželio vaikų.

17. Kiekvieną dieną iki 8.45 val. Lopšelyje-darželyje dirbantis visuomenės sveikatos priežiūros specialistas surenka duomenis apie vaikų ir valgymų skaičių.

18. Maisto produktų pirkimas organizuojamas LR viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Viešųjų pirkimų procedūras atlieka Lopšelis-darželis.

19. Maisto produktų apskaita atliekama ugdymo įstaigos vadovo nustatyta tvarka.

III. SKYRIUS **VALGIARAŠČIO SUDARYMO TVARKA**

20. Lopšelyje-darželyje turi būti perspektyvinis ir dienos valgiaraštis–reikalavimas.

21. Sudaromas 20 dienų valgiaraštis (toliau – perspektyvinis valgiaraštis) 1–3 metų ir 4–7 metų amžiaus vaikams. Jei Lopšelyje-darželyje sudaromos mišrios grupės, valgiaraščiai gali būti sudaromi vadovaujantis 4–7 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos priežiūros specialistė (dietistė) sudaro perspektyvinį valgiaraštį Lopšelyje-darželyje, raštiškai suderina su direktore ir kitomis institucijomis teisės aktuose nustatyta tvarka.

22. Perspektyvinis valgiaraštis keičiamas tuo atveju, kai pasikeičia teisės aktai, kuriais remiantis buvo sudarytas.

23. Vaikams, turintiems sveikatos sutrikimų (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.), turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą ir valgymo režimą, pagal atskirą valgiaraštį.

Valgiaraštį sudaro Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos priežiūros specialistė (dietistė) pagal vaikų tėvų pateiktas raštiškas gydytojo rekomendacijas (forma Nr. 027-1/a). Sudarytas ir suderintas su teisės aktuose nustatytais institucijomis valgiaraštis Lopšeliui-darželiui pateikiamas ne vėliau kaip per 40 darbo dienų nuo raštiškų gydytojo rekomendacijų (forma Nr. 027-1/a) pateikimo datos. Informaciją apie vaikus, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistei (dietistei) pateikia Lopšelių-darželį aptarnaujantis visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

24. Dienos valgiaraštį–reikalavimą pagal perspektyvinį valgiaraštį ir tos dienos vaikų skaičių sudaro visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

25. Valgiaraštyje–reikalavime nurodomi pusryčiams, pietums, vakarienei ir/ar pavakariams, jei tokie maitinimai organizuojami, patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (išeiga)

pagal vaikų amžiaus grupes, maisto produktų pavadinimai ir kiekiai gramais, vaikų ir darbuotojų skaičius. Valgiaraščio–reikalavimo forma tvirtinama Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

26. Valgiaraštį–reikalavimą pasirašo jį sudaręs asmuo. Lopšelio-darželio direktorius tvirtina parengtą ir pasirašytą valgiaraštį–reikalavimą.

27. Pusryčių valgiaraščio–reikalavimo projektas sudaromas pagal praėjusios dienos Lopšelių-darželių lankiusių vaikų skaičių, atsižvelgiant į vaikų sergamumą įstaigoje bei tėvų pateiktą informaciją.

28. Galimi nereikšmingi dienos valgiaraščio keitimai:

28.1. keičiant vieną tos pačios maisto produktų grupės maisto produktą ar patiekalą kitu maisto produktu ar patiekalu, kai maisto produkto ar patiekalo maistinė ir energetinė vertė išlieka tokia pati arba pakinta ne daugiau 5 proc.;

28.2. keičiant patiekalo sudėtinės dalis pagal sezonus (pvz., raugintų kopūstų sriubą – šviežių kopūstų sriubą, burokėlių sriubą – šaltibarščiais);

29. Esant būtinumui keitimus valgiaraštyje gali siūlyti sandėlininkas.

IV. SKYRIUS

RIZIKOS VEIKSNIŲ ANALIZĖS IR SVARBIŲJŲ VALDymo TAŠKŲ PLANO VYKDYMAS

30. Lopšelyje-darželyje turi būti vykdomas Rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų planas (toliau – RVASVT planas). Už RVASVT plano įdiegimą ir jo vykdymo kontrolę atsakingi Lopšelio-darželio direktoriaus įsakymu paskirti atsakingi asmenys. RVASVT planą sudaro šios dalys:

31.1. Geros higienos praktikos taisyklės viešojo maitinimo įstaigoms.

31.2. Geros gamybos praktikos ir geros higienos praktikos būtiniosios programos:

31.2.1. Patalpų ir teritorijos priežiūros programa, už kurią atsakingas direktoriaus paskirtas asmuo;

31.2.2. Žaliavų ir medžiagų priežiūros programa, už kurią atsakingas direktoriaus paskirtas asmuo;

31.2.3. Įrangos priežiūros programa, už kurią atsakingas direktoriaus paskirtas asmuo;

31.2.4. Personalo higienos priežiūros programa, už kurią atsakingas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas;

31.2.5. Sanitarinės priežiūros programa, už kurią atsakingas direktoriaus paskirtas asmuo;

31.2.6. Produkcijos sulaikymo ir priėmimo iš rinkos programa, už kurią atsakingas direktoriaus paskirtas asmuo.

31.3. Svarbiųjų valdymo taškų (SVT) ir higienos registravimo užrašai.

31.4. Lopšelio-darželio direktoriaus patvirtinti dokumentai, susiję su maisto saugos valdymu ir maitinimo organizavimu.

32. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas atsako už maitinimo organizavimą Lopšelyje-darželyje pagal savo kompetenciją. Nustatęs trūkumus maitinimo organizavime, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas raštu informuoja atsakingą asmenį ir Lopšelio-darželio direktorių.

33. Lopšelyje-darželyje vieną kartą per metus vykdomas maitinimo organizavimo vidaus auditas. Maitinimo organizavimo audite dalyvauja Lopšelio-darželio direktoriaus paskirti asmenys.

V. SKYRIUS KONTROLĖ

34. Vaikų maitinimo ugdymo įstaigose organizavimo kontrolę pagal kompetenciją atlieka Klaipėdos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, Centralizuotas vidaus audito skyrius, teritorinis visuomenės sveikatos centras, teritorinė valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

35. Lopšelis-darželis, gavęs patikrinimo aktą iš kontroliuojančios institucijos, nedelsdamas vykdo trūkumų šalinimo veiksmus ir apie tai informuoja kontroliuojančią instituciją.

VI. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Lopšelio-darželio direktorius supažindina vaikų tėvus su šiuo tvarkos aprašu, paskelbdamas jį Lopšelio-darželio internetiniame tinklalapyje.

37. Tvarkos aprašas keičiamas ar naikinamas vadovaujantis Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimais ir kitais teisės aktais.
